

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpata Pitula Polina și de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatei, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 decembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Pitula Polina XXXXX, născută la XXXXX.

Termenul de judecare:

prima instanță: 13.03.2013 – 19.12.2016

instanța de apel: 12.01.2018 – 13.06.2018

instanța de recurs ordinar: 12.04.2019 – 07.08.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 decembrie 2017, Pitula Polina XXXXX a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. b), c), f) Cod penal, numindu-i o pedeapsă de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a desfășura activitate ce ține de primirea în gestiune și realizarea substanțelor medicamentoase pe termen de 4 ani.

Termenul de executare a pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Prin aceiași sentință au fost condamnate Pitula XXXXX și XXXXX XXXXX, în privința cărora decizia instanței de apel nu a fost atacată, astfel instanța de recurs ordinar nu se va expune în respectiva parte.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Pitula Polina, Pitula XXXXX și XXXXX XXXXX, de comun acord și împreună alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul circulației ilegale a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, acționând prin participație sub forma grupului criminal organizat, distribuind preventiv rolurile căruia, pentru preparare, păstrare, prelucrare și vânzare, în circumstanțe stabilite de organul de urmărire penală au obținut substanța narcotică - opium acetilat, pe care au păstrat-o în apartamentul nr. XXXXX, situat pe str. XXXXX, XXXXX, m. Chișinău, până la XXXXX, când o parte din cantitatea de substanță narcotică obținută, depozitată într-o seringă medicală de unică folosință, au înstrăinat-o la prețul de 850 lei cet. XXXXX XXXXX, investigator sub acoperire la efectuarea măsurilor speciale de investigație - achiziția de control și controlul transmiterii banilor, substanță care ulterior a fost predată benevol și ridicată de la ultimul și care, conform raportului de expertiză nr. 496 din 07.02.2013, reprezintă opium acetilat, căpătat în condiții casnice, care se referă la substanțele narcotice, cu masa totală de 0,10 grame.

Tot ea, *Pitula Polina*, cu Pitula XXXXX și XXXXX XXXXX de comun acord și împreună alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul circulației ilegale a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, acționând prin participație sub forma grupului criminal organizat, distribuind preventiv rolurile căruia, pentru preparare, păstrare, prelucrare și vânzare, în circumstanțe stabilite de organul de urmărire penală au obținut substanțele narcotice - extract de mac, rășina de cannabis și marijuana, pe care le-au păstrat în apartamentul nr. XXXXX, situat pe str. XXXXX, XXXXX, mun. Chișinău, până la XXXXX, când în cadrul percheziției în apartamentul indicat au fost depistate și ridicate o sacoșă de polietilenă transparentă în care se conținea masă vegetală mărunțită cu miros specific, trei seringi medicale de unică folosință, dintre care într-o seringă cu volumul de 3 ml se conținea un lichid uleios de culoare galben-deschis, iar într-o seringă cu volumul de 5 ml se conținea un lichid de culoare cafenie, un aparat confecționat artizanal pentru consumul drogurilor, format din două fragmente de butelii din material polimeric transparent, un fragment de folie de staniol găurită, pe care se conțineau depuneri neînsemnate de substanță de culoare cafenie, cinci seringi medicale de unică folosință cu volumul de 5 ml, în care se conțineau depuneri de substanță de culoare brună, două flacoane din sticlă cu inscripțiile „Entirofuril” și „acid formic”, în care se conținea un lichid de culoare cafenie, care conform raportului de expertiză nr. 212 din 22.02. 2013 au fost identificate ca substanțe narcotice: masa vegetală reprezintă marijuana, cu masa totală de 45 grame, lichidul din fiole reprezintă

extractul de mac, cu masa totală de 0,90 grame, iar pe celelalte obiecte menționate au fost depistate urme de rășina de canabis.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

- inculpata Pitula Polina, la 16 martie 2017, solicitând casarea totala a sentinței și achitarea acesteia, considerând că a fost condamnată pe nedrept și acuzarea nu a prezentat dovezi ce ar confirma vinovăția sa. Martorul acuzării prezentat de procuror a dat declarații în favoarea sa;

- avocatul Andrușciac Victor în interesele inculpatei Pitula XXXXX solicitând casarea totala a sentinței cu dispunerea achitării inculpatei Pitula XXXXX;

- avocatul Cojocaru Vladimir în interesele inculpatei XXXXX XXXXX, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia cu casarea sentinței și achitarea clienței sale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, au fost respinse, ca depuse peste termen apelurile declarate de avocatul Andrușciac Victor în interesele inculpatei Pitula XXXXX, de avocatul Cojocaru Vladimir în interesele inculpatei XXXXX XXXXX și de inculpata Pitula Polina, cu menținerea sentinței fără modificări.

Termenul executării pedepsei stabilite lui Pitula Polina urmând a fi calculat din data pronunțării deciziei din 13 iunie 2018, cu includerea termenului reținerii și arestului preventiv din 16 februarie 2017, ora 08:15 până la 13 iunie 2018.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, unde se specifică că apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În acest context, instanța de apel a subliniat că sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 19 decembrie 2016, a fost pronunțată public la data de 19 decembrie 2016 (vol. III, f.d. 212-220).

Inculpata Pitula Polina a depus apel la 16.03.2017, aceasta fiind reținută la 16.02.2017, ora 08:15.

În acest sens, a fost reținut că, conform art. 404 alin.(1), alin.(2) Cod procedură penală participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței

poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Apelul declarat peste termen nu suspendă executarea sentinței.

Astfel, cele notate au permis instanței de apel de a concluziona că la încălcarea termenelor prevăzute la art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, iar potrivit prevederilor art. 403 alin. (1), art. 404 alin.(1) Cod de procedură penală, expres indică la imposibilitatea declarării apelului mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei, ceea ce a făcut imposibilă repunerea în termen a apelului declarat de Pitula Polina care a depus apel la data de 16 martie 2017, fiind reținută la data de 16 februarie 2017, ora 08:15 min, sentința fiind pronunțată la 19 decembrie 2016.

Subsidiar, instanța de apel a notat că inculpata Pitula Polina, nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen, iar instanța de apel nu este în drept în lipsa solicitării părții să repună apelul în termenul omis, or, aceasta ar echivala cu avantajarea unei părți. Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac. Potrivit art. 230 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

5. Decizia instanței de apel, motivată pronunțată la 11 iulie 2018, a fost atacată cu recursuri ordinare:

- la 18 iulie 2018 de către inculpata Pitula Polina, prin care a solicitat revizuirea hotărârilor judecătorești pronunțate în respectiva cauză, cu aplicarea unei pedepse mai blânde pentru a-și putea crește copiii.

- la 15 iulie 2018, avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatei Pitula Polina, prin care fără indicarea temeiului de drept din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței și deciziei în partea aplicării pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri și aplicarea în privința Polinei Pitula a prevederilor art. 96 Cod penal sau suspendarea executării pedepsei cu aplicarea unui termen de probă potrivit art. 90 Cod penal.

5.1. În motivarea recursului ordinar, inculpata Pitula Polina a menționat că:

- a fost reținută la 16 februarie 2017 și deținută în Penitenciarul nr. 13 Chișinău;

- avocatul ce a reprezentat-o în prima instanță a declarat apel cu întârziere de 15 zile iar inculpata fiind reținută s-a bazat pe ultimul că va declara apel în termen. Avocatul nu a făcut față obligațiilor sale;

- a fost în imposibilitate de a declara apel deoarece se afla în Penitenciarul nr. 13 Chișinău;

- a solicitat în prima instanță aplicarea art. 96 Cod penal;

- are o mamă singură cu trei copii la întreținere;

5.1. În motivarea recursului ordinar, avocatul Mîrzîncu Aurelia acționând în numele inculpatei Pitula Polina a menționat că:

- pedeapsa este prea aspră, inculpata și-a recunoscut vinovăția, are 3 copii la întreținere, în privința inculpatei este posibilă aplicarea prevederilor art. 96 sau 90 Cod penal;

- instanțele de fond nu au respectat principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces echitabil prin aplicarea unei pedepse prea aspre.

6. Referință asupra recursurilor declarate, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi S., prin care a optat pentru dispunerea inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu corespunde cu cerințele de formă și de conținut prevăzute în art. 429 și 430.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

7.1. În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar dispozițiile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de

procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroare comisă de instanță.

În prezenta speță, în recursul declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatei Pitula Polina, Colegiul penal reține că acesta își expune dezacordul cu hotărârile emise, solicitând în cele din urmă stabilirea unei pedepse mai blânde, fără a fi invocat expres vre-un temei pentru recurs.

Astfel, Colegiul penal relevă că, invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente, în contextul în care apelul inculpatei Pitula Polina a fost respins ca depus peste termen.

Prin urmare, cadrul discuției în ordine de recurs urmează a fi privit prin prisma argumentelor invocate asupra temeiniciei adoptării soluției de respingere a apelului declarat de inculpată ca depus peste termen.

Însă, reieșind din conținutul recursului declarat de către apărătorul inculpatei, se constată că aceasta nu a indicat temeiuri pentru recurs din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, conținutul recursului nu cuprinde argumente ce ar desfășura critici la soluția de respingere a apelului declarat de inculpată ca tardiv, respectiv motivarea recursurilor declarate se focusează prin dezacordului cu stabilirea altei pedepse decât cea cu care inculpata Pitula Polina ar fi de acord, chestiuni ce nu au fost verificate în ordine de apel, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în corespundere cu prevederile legale.

Colegiul penal notează că, la etapa examinării cauzei în procedura recursului ordinar, instanța de recurs nu efectuează un control asupra fondului cauzei, ci verifică aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural față de faptele constatate de instanța de apel ori, după caz, de instanța de fond, verificare care se efectuează numai în limita temeiurilor formulate în recurs. Deoarece temeiurile pentru recurs ordinar sunt expres și limitativ stipulate în lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la acestea.

Astfel, reieșind din obligativitatea motivării recursului, Colegiul constată că prevederile legale, menționate mai sus, nu au fost respectate de către avocatul Mîrzîncu Aurelia, nu au fost desfășurate motivele dezacordului lor cu hotărârea atacată, sub aspectul statuării tardivității apelului declarat de către Pitula Polina.

În acest context, Colegiul penal conchide că, stipulările legale privind condițiile depunerii recursului ordinar și conținutul acestuia, deși sunt

obligatorii, nu au fost respectate de către avocatul Mîrzîncu Aurelia, în prezenta speță, astfel, în cazul în care autorul nu argumentează ilegalitatea hotărârilor atacate, cu indicarea tuturor motivelor sub aspectul pretensei ilegalități a acestora, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) a art. 430 Cod de procedură penală, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpata Pitula Polina, Colegiul penal verificând legalitatea hotărârii atacate, conchide că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, hotărârea adoptată cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Referitor la solicitările recurentei Pitula Polina de a aplica o pedeapsă mai blândă prin prisma prevederilor art. 96 Cod penal, întrucât are trei copii minori la întreținere, Colegiul penal apreciază că respectivele alegații nu pot constitui temei de casare a deciziei instanței de apel, întrucât instanța de apel nu a examinat fondul cauzei ci a respins apelurile ca fiind depuse peste termen.

Așadar, Colegiul constată că inculpata Pitula Polina nu a adus nici o motivare cu privire la cauzele depunerii unui apel tardiv, precum și temeiurile legale care ar justifica necesitatea casării deciziei instanței de apel, prin urmare în esență inculpata își exprimă doar un dezacord formal cu pedeapsa stabilită de prima instanță, chestiune ce nu poate constitui temei de implicare a instanței de recurs în soluțiile instanțelor de grad inferior de jurisdicție, instanța de recurs nefiind în drept să completeze recursurile cu circumstanțele de fapt și de drept, care le-ar justifica sub aspectul hotărârilor atacate, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Astfel, reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, în speță nu au fost regăsite temeiuri de casare prin prisma prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 413-418 Cod de procedură penală, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea

recursurilor ordinare declarate și anume a inculpatei Pitula Polina ca fiind vădit neîntemeiat, iar a avocatului Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatei Pitula Polina, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către, inculpata Pitula Polina ca fiind vădit neîntemeiat și de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatei Pitula Polina, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 decembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2018, în cauza penală în privința lui *Pitula Polina XXXXX*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 30 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda